

CEBULA ANNA

A SZOMBATHELYI KÉPTÁR KÖNYVTÁRÁRÓL

Nem sokan tudják még talán Szombathelyen sem, hogy a Képtár monumentális építményének falai nemcsak két országos, sőt nemzetközi jelentőséggel bíró muzeális gyűjteményt foglalnak magukban, s nem is csak havonta újabb és újabb tárlatokkal jelentkező galériának adnak helyet, hanem az irodasoron egy nagy jelentőséggel bíró szakkönyvtár is található.

A tudományos könyvtárak története legalább a XVII. századig nyúlik vissza. A XIX. századi robbanásszerű tudományos és technikai fejlődés, a tudományágak specializációja és publikációk pusztán mennyiségi gyarapodása folytán ezek a könyvtárak a szakosodás irányába fejlődtek tovább, és megszülettek belőlük a szakkönyvtárak. Ezekben a szakkönyvtárakban egy tudományterület vagy egy szakma ismereteit gyűjtik össze, egyben az azt kutató tudósoknak információs adatbázisként is szolgálnak.

A Szombathelyi Képtár könyvtára is ilyen szakkönyvtár – kutatókönyvtár –, melynek 132 m²-nyi területén a művészettörténet valamennyi ágán belüli műfajokat képviselik a könyvek, katalógusok és egyéb kiadványok. A képtár 1985. évi megnyitása idején, a könyvtárának a magját az a 398 kötet jelentette, amit a Savaria Múzeum (Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága) bocsátott az új intézmény rendelkezésére. A könyvtáralapítás kézenfekvő gondolata elsődlegesen a művészettörténet-szakalkalmazottak munkájának segítését célozta. A könyvtár külön-gyűjteményként egy művészettörténeti adattár létrehozása is megkezdődött már akkor, mely azóta is precízen dokumentálja az intézmény kiállításait valamint közművelődési tevékenységét.

Az első évek a könyvtár alapjainak megteremtésével teltek. Dr. Ipkovichné Szakály Ildikó akkori könyvtárosunknak a vásárlásokkal és ajándékokkal gyarapodó állományt nem csak számba kellett vennie (raktári, cím- és szerzői katalógusokba rendezni), hanem amellet a megfelelő berendezések, bútorok beszerzésére is gondot kellett fordítania. Az első években még csak a kollégákat kiszolgáló könyvtár később korlátoltan nyilvánossá vált, és most a hét két napján lehet benne olvasni, kutatni helyben. A könyvtárak közötti együttműködés áldásait itt is élvezhetik az olvasók, könyvtárközi kölcsönzéssel a nálunk hiányzó műveket is elérhetik, mivel meg tudjuk nekik hozatni akár külföldről is, hiszen több külhoni könyvtárral is jó partnerkapcsolatot ápolunk. Magától értődően a szombathelyi Berzsényi Dániel

Könyvtárral is együttműködünk – óriási könyv- és sajtóarchívumukat számos esetben igénybe véve.

2008-tól a könyvtári állomány nagy részének rendszerezését illetően a KisTéka nevezetű katalogizálási szabályzat rendelkezéseit érvényesítjük, ahogy teszik ezt olyan könyvtárak is, mint a Magyar Nemzeti Galéria, a Műcsarnok vagy a Szépművészeti Múzeum könyvtára.

Tüskés Tibor 2003. február 13-ai előadásának közönsége a könyvtárban

Molnár Miklós verseskötetének bemutatója, 2003. február 21.

A Szombathelyi Képtár könyvvállományának egyik nagy jelentőségű és volumenű gyarapodása volt, amikor megszűnt a VASITERV több évtizedes gyűjtőmunkával kialakult, jelentős állománnyal rendelkező könyvtára, és a Szombathelyi Képtár Baráti Körének ébersége és anyagi támogatása folytán sok művészettel kapcsolatos könyv került át polcainkra. A könyvtárba kerültek továbbá – ajándékozás útján – jelentős hagyatékok. Közülük a legjelentősebbeket emelem ki, úgy mint Dr. Gonda György, Szentlélek Tyhámer, Káldos G. István, Dési Huber Istvánné, valamint Szántó Pirokska hagyatéka. Ezenkívül a hosszú évek során a Nemzeti Galéria Könyvtára, a Szépművészeti Múzeum Könyvtára, a Berzsenyi Dániel Könyvtár, valamint a Képzőművészeti Egyetem Könyvtára is ajándékozott nekünk szép számmal ún. duplumokat (főlépédmányokat). Mindemellett nagyon eredményesen működik számos művészeti intézmény és múzeum könyvtárával a könyvtárak közötti kiadványcsere; ezzel is gazdagabbá téve, szélesebb kínálatúvá

téve könyvtárunkat a hozzánk látogatók számára. A könyvtár állományát – mások mellett – a képtár művészettörténészei, a Rumi Rajki István Műpártoló Kör, Sütő Éva, Salamon Nándor, Erwin Birnmayer és Marosfálvi Antal is gyarapították ajándékozott példányokkal.

Ugyanakkor a Szombathelyi Képtár nemcsak részesült az ajándékokból, hanem az évek hosszú során felgyülemlett duplumokból maga is ajándékozni tudott, mégpedig a Szombathelyi Művészeti Szakközépiskola Könyvtárának.

A képtár könyvvállománya 2017-ben 11 520 db könyvet számlált, melyek témakörei között megtalálható a művészettörténeti korszakok irodalma, művelődéstörténet, egyetemes

és magyar festészet, múzeumok, képtárak gyűjteményét feldolgozó művek, építészet és műemlékvédelem, grafika, rajzművészet, iparművészet (ezen belül nagy számban textilművészet), szobrászat és művészetesztétika, valamint fotóművészet. 7214 darabot számlálnak a katalógusaink és albumaink, és 10 590 adattári anyagot tartunk nyilván, melyek közt a legnagyobb számot Szántó Piroska hagyatéka jelenti; ebben kéziratok, naplók, katalógusok, folyóiratok és fényképek vannak. Ez azt jelenti, hogy a több mint 30 éve működő könyvtárunk közel 30 000 tételnyi forrással áll rendelkezésére a hozzánk kutatni érkezőknek. Mindezek mellett évtizedek óta rendeljük meg a szakágunkhoz kapcsolódó legjelesebb folyóiratokat, mint az *Artmagazin*, a *Balkon*, az *Enigma*, a *Magyar Iparművészet*, a *Műértő*, a *Művészeti Értesítő* és az *Új Művészet*, hogy csak néhányat emeljek ki a legjelentősebb magyar kiadványok közül.

Természetesen a könyvtárnak nemcsak az a feladata, hogy gondozza és gyarapítsa könyvvállományunkat, hanem hogy bibliográfiák, ajánlott könyvek jegyzékének összeállításával is segítségére legyen mind a művészettörténész kollégáknak, mind pedig az olvasóinknak – nagy számban az egyetemistáknak –, kutatóinknak. Könyvtárosunk, Joó Zsoltné Flór Tamilla folyamatosan figyeli a sajtóban megjelenő, a helyi művészeti élettel, valamint a Szombathelyi Képtárral kapcsolatos cikkeket, és ezeket cikk-katalógusban teszi hozzáférhetővé. A könyvtár munkatársa segít előkészíteni a könyvtár gyűjteményének bekapcsolásával a kiállításokat is, legutóbb pl. a *Száz éve jelent meg a MA c. folyóirat* címen futó tárlatunkat.

A Szombathelyi Képtár könyvtára mindezek mellett könyvbemutatóknak és költői esteknek is helyet biztosított az elmúlt évtizedekben. A nagy érdeklődésnek köszönhetően pl. a Várnai Valéria festőművésznőről készült könyvnek a bemutatója már a konferenciateremben volt, ahol még a 90 szék is kevésnek bizonyult. Nálunk tartja gyűléseit és megbeszéléseit a 25 éves Rumi Rajki Műpártoló Kör is, melynek elnöke Balogh Péter nyugalmazott építész.

Könyvtárunk természetesen nemcsak könyvtári szakállományában gyarapodott a hosszú évek során, hanem a mai megjelenését meghatározó bútorállományát, könyves állványait és a szakkönyvtár egyéb berendezéseit is folyamatosan fejlesztettük. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy – úgy gondolom – joggal mondhassuk: a Szombathelyi Képtárban több mint 30 év óta folyamatosan működő művészeti szakkönyvtár Szombathely és egész Vas megye kultúrájának jelentős értéke.